

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

568. An Iunius & December, qui tam in prima parte regulæ, quàm in alternativa assignantur Ordinariis, & hinc menses fixi dicuntur, censeantur concessi in gratiam alternativæ sub eadem conditione, sub ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

ralibus, & Magistralibus Cathedralium Hispania, dictum est supra ex Garc. n. 679. & seq. quia nimirum hæc Bullæ sunt per modum statuti & legis.

2. Addit insuper Castrop. sub hac derogatione privilegiorum & indultorum non comprehendendi privilegia concessa disponendi de beneficiis, ac si verè jure foundationis dispositio competeret; eò quòd, cum jusp. ex fundatione competens hac regulà non derogeretur, etiam non derogeretur privilegium illius naturam induens & sequens. Idem ait de privilegiis pro limitato tempore concessis juxta dicta supra; eò quòd hæc reputentur gratiæ modici præjudicii. Denique efficacia verborum illorum: cum derogatoriis derogatoriis, & insolitis clausulis, quæ ad majorem reservationis firmitatem adjuncta, vide Gonz. à gl. 35. & seq.

PARAGRAPHVS VIII.

De altera Regulæ 8. parte, hoc est, de alternativa concessa Episcopis.

Questio 566. Quæ, seu qualis sit hæc gratia alternativa?

R. Respondet cum Ordinariis, seclusà hac gratiâ, solum relictis essent liberi menses 4. nimirum Martius, Junius, September, December per hanc gratiam conceduntur 6. menses, in quibus de beneficiis in iisdem vacantibus, & aliis non reservatis, liberè providere possint, & sic quòd ad menses cum Papa alternant. Unde vides per dictam alternativam concedi ex mensibus aliis Apostolicis Februarium, Aprilem, Augustum, Octobrem; & e contra à Papa ad se avocari Martium & Septembrem, qui aliis seclusà hac alternativâ erant, & sunt menses Ordinarii. Castrop. loc. cit. p. 23. §. 1. n. 2. cum communi.

Questio 567. An gratia alternativa tollat reservationem illam in prima parte regulæ de 8. mensibus?

R. Respondet negativè, sed illâ persistente aperit viam Ordinario providendi de reservatis per illam priorem partem sub conditione residendi, quâ conditione seu residentiâ cessante, cessat alternativa, & intrat reservatio prior. Castrop. loc. cit. citans Barb. de potest. Episc. alleg. 53. n. 50. & Cassad. decis. 8. n. 10. de præb. Lott. l. 2. q. 40. n. 66. dicens hanc sententiam probatam Rotæ in Ovetensi beneficii. 30. Julii 1610. & in Trid. Canoniciatus. 21. April. 1570. Et nisi sic dicatur, Papanon jure reservationis, sed jure devolutionis provideret tunc ista beneficia, Episcopo non residente, vel etiam negligente illa providere, quod admittendum non est. Castrop. loc. cit. Lott. loc. cit. n. 68. ubi etiam probat, id ex stylo Cancellariæ, quæ tunc non dat literas tanquam de devoluto, sed de reservato in vim primæ partis regulæ. Sed neque his obstat, quòd per alternativam concessionem videatur facta quædam permutatio mensium inter Papam & Ordinarium, & quosdam effectos ordinarios, qui per reservationem aliis erant Apostolici, ut dictum quæst. præced. id enim per Catachresin, & non propriè dici, ait Lott. ibid. n. 67.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

Questio 568. Num Junius, & December, in quibus non fit aliqua permutatio cum Papa; quique tam in generali reservatione, siue in prima parte regulæ, quam in alternativa, seu secunda parte, relinquuntur seu assignantur Ordinariis, & ea de causa menses fixi dicuntur, censcantur concessi in gratiam alternativam sub eadem conditione, nempe residentiâ, sub qua in illa conceduntur reliqui 4. menses Februarius, Aprilis &c.

R. Respondet negativè Garc. nu. 506. dicens, sic communi consensu & praxi receptum. Castrop. loc. cit. citans Barb. de pot. Ep. alleg. 23. nu. 44. Pirh. de præb. num. 376. voluntque non concedi hos duos menses in alternativâ, tametsi ibi exprinantur unâ cum aliis 4. Februarii, Aprilis &c. per accidens, & tantum demonstrationis gratiâ, non verò gratiâ novæ concessionis; adeoque nec illis impositam conditionem, seu onus residendi, utpote quod onus annexum illis solum mensibus, qui de novo per alternativam conceduntur, non verò iis, qui jure ordinario comperebant. Idem tenet videtur Card. de Luca de benef. d. 12. num. 8. dum ait: Papa Ordinario ob residentiâ concedit 2. ex Apostolicis, adeò ut ex 4. aliis concessis is jam obtineat 6. E contra in casu non residentiâ amittat 2. ex his 4. sibi remanentibus Junio & Decembri. Eâ ducuntur ratione hi Auctores, ut Castrop. quòd alternativa solum removeat obstaculum reservationis inducta per primam partem hujus regulæ, ut tradunt Cassad. decis. 8. num. 6. & 10. de præb. & Gonz. gl. 42. num. 13. apud Castrop. quòd ad illos autem duos menses nunquam intârât reservatio. Unde jam rectè inferunt hi Auctores & Castrop. & Pirh. expressè, Ordinarium, siue resideat live non, posse providere beneficia vacantia mensibus Junii & Decembris; quia non providet vi alternativæ, sed ex jure ordinario per alternativam non derogato. Quia licet dicti 2. menses constituent simul aliis quatuor alternativam. Quin & diceretur illis quæ talibus annexum onus residendi, adeoque non posse Ordinarium vacantiam in illis beneficia conferre vi præcisè alternativæ formaliter talis, quin resideat; cum tamen non teneatur uti gratiâ alternativæ, etiam dum eam acceptavit, sed possit uti facultate sibi à jure concessâ, poterit adhuc conferre beneficia in his binis mensibus, quin resideat, ita Castrop. loc. cit. num. 4. quòd ipsum, ut viæimus, omnino negat Lott.

2. Respondet e contra affirmativè. Gonz. Glos. 43. n. 116. apud Castrop. loc. cit. n. 3. eò quòd in regulâ sub eadem clausula tenorèque verborum, quo Februarius, Aprilis, Augustus, October, conceduntur: & nisi sic pari modo in gratiâ alternativæ concederentur, ut quid ibi cum aliis mensibus alternativæ exprimuntur? quæ sententia si vera, non videtur posse Ordinarius beneficia illis 2. mensibus vacantia providere, nisi verè & personaliter resideat, non secus, ac non nisi sub hac conditione providere potest vacantia in Februarii. Hanc Gonz. sententiam acriter tenet, & valide Garciam refutat Lott. l. 2. q. 41. num. 38. dum ait: ad hoc, quòd Garcias dicit, sententiam suam sensu communi & praxi receptam; nisi referatur ab eo ad sensum communem & praxim extra Curiam, omnino falsum esse, dum id hactenus in Curia observatum non sit, ac propterea non habendum in con-

X 3

siderari

sideratione sensum illum communem & praxim; cum Curia Rom. in interpretandis legibus, præcipere canonicis, non sequatur sensum & stylum Judicum de partibus, sed potius illis indicat ex proprio sensu & stylo, quæ sit vera interpretatio. Proinde levissimam esse in hac re opinionem Garc. loquentis sine lege & auctoritate. Ad illud verò, quod Garcias ait, duos illos menses solum demonstrationis gratiâ unâ cum reliquis exprimi, Respondet, esse nimis frigidum & enerve; uti nullatenus attingens rhombum difficultatis, qui non stat in simplice mensium designatione, sed in qualitate jugis residentie singulis adjecta, nec quicquam esse, quin Episcopus potuerit horum duorum mensium naturam, accedere hac novâ qualitate immutare absque explicitâ declaratione solum implicitè, seu ex implicitâ rei naturâ subjiciendo videlicet se obligationi residendi in suis mensibus alternatis; sicut enim habens bona allodialia & libera, & nihilominus eadem recognoscendo à Domino feudi tanquam feudalia, censetur ipsa bona domino dedisse, & brevi manu utile dominium jure feudi ab ipso recepisse; ut Rosental. *de feudis c. 6. conclus. 68. num. 17.* Sic Episcopus acceptando alternativam sub hac lege residentie, cui prius non erat subjectus, hos duos menses unâ cum aliis in manibus Papæ liberè potuisse, & rursus brevi manu eisdem cum aliis 4. ita qualificados, & onere residentie affectos recepisse. Unde fit, ut non satisfaciat regula, si velit uti alternativâ, & non residere, ex quo illud accidens residentie determinat, ac certam reddit obligationem, nec propterea patitur, ut Episcopus divertat ad id, quod sibi prius erat licitum in genere. Atque ex his concludit Lott. *num. 38.* volens utramque sententiam conciliare; Episcopum non residentem in dictis 2. mensibus validè adhuc conferre beneficium in iis vacans ex suppositione taciti recessus ab alternativâ; invalidè verò, persistente in integritate suæ alternativæ.

Questio 569. Quando nam ceperit alternativæ usus, & à quibus concessa?

1. **R**espondeo: cepisse usum illius à Nicol. V. circa annum 1447. tradit Corrad. *in pr. benef. l. 3. c. 6. num. 8.* ex Bursat. *l. 2. cons. 126. num. 102.* verum, ut addit Corrad. Nicolaus Ordinariis concessit non nisi menses 4. Martium, Junium, Septembrem, Decembrem, postmodum verò ab ejus successoribus concessa pro 6. mensibus. Et quamvis id generaliter non fuerit indultum Episcopis, nisi sub Leone X. Anno 1514. ut Burs. *loc. cit.* consuevit tamen etiam prius specialiter indulgeri. Lott. *l. 2. q. 37. num. 11. & 12.* citans Felin. *in C. cum ex officio. de rescrip. num. 36. & Sot. glossatorem.*

2. Ubi illud notandum, olim illam concedi solitam ad supplicationem manu Papæ signatam, uti fieri solet in concessione aliarum gratiarum, & sic super ipsa supplicatione postmodum literæ sub plumbo expediebantur juxta stylum datariæ & Cancellariæ Apostolicæ. Unde dum in decisionibus quibusdam dicitur, alternativam non suffragari Episcopo ante expeditionem literarum, & hinc collationem factam in mente reservato ante dictam expeditionem non valere, id referendū ad tempora antiqua, ubi ea gratia dicto modo per Brevia particularia indulta, ad gaudendum eâ concedebatur, Hodiedum autem alternativæ concedatur per hanc

ipsam regulam Cancell. nullaque requiritur expeditio literarum, sed sufficit, quòd illa acceptetur per literas patentes recognoscendas per Datariam, servatâ formâ hujus regulæ. Corrad. *loc. cit. n. 7.*

Questio 570. Quibus hæc gratia alternativæ concessa?

1. **R**espondeo concedi eam solis Patriarchis, Episcopis, Archiepiscopis; quia ipsi tantum exprimuntur in regula sub dictione terminativa *duntaxat*, utpote relata, ut Castrop. *loc. cit. num. 1.* non solum ad residentiam, sed potius ad personas, quibus gratia hæc sub onere residendi conceditur. Et quia hæc gratia non conceditur nisi solum pro beneficiis, quæ sunt de libera collatione Episcopi, Castrop. *loc. cit.* Garc. *p. 5. c. 1. num. 683.* Corrad. *loc. cit. nu. 13.* Quin &, ut Card. de Luca *de benef. d. 93. nu. 13.* patet ex ipsa ratione, quæ fuit causâ concessionis alternativæ: invitandi nimirum Episcopus ad residentiam, quæ ratio non adeo in prælatis inferioribus desideratur, neque Capitulis congruit. Hinc

2. Extendenda hæc gratia non est, seu locum non habet in inferioribus Episcopo Collatoribus, qui habent ex privilegio vel consuetudine, jus conferendi (quidquid servatum in hoc fuerit antiquibus, quando etiam inferioribus Collatoribus concedebatur, ut Corrad. *loc. cit. n. 13. & 14.* citans Pur. *decif. 88. l. 1.* quod ipsum tamen etiam negat Garc. *nu. 473.* nisi forte, ut Lott. *l. 2. q. 41. nu. 120.* speciali super hoc privilegio donati sint. Auctores idem cum Gonz. *gl. 42. à num. 1.* contra Zerolam, quem tamen Garc. *loc. cit.* aliud non voluisse ait, quàm quòd resignatio 8. Mensium habeat locum in inferioribus etiam Collatoribus

3. Sic in specie non competit Capitulo, etiam Cathedrali habente per se collationem. Garc. *num. 684.* citans seipsum *nu. 473.* Gonz. *ubi ante, nu. 2. & rrinas Rotæ decif.* Neque Capitulo Sede vacante, Chok. *hic. gl. 15. n. 2.* Castrop. *loc. cit. n. 1.* Garc. *n. 685.* citans Rotam *in Segob. Canonice. 24. Nov. 1588.* Neque Capitulo habenti simultaneam cum Episcopo collationem (quidquid enim de hoc fuerit antiquitus, quando, ut Garc. *loc. cit. num. 473. & 471.* alternativæ concedebatur Episcopis, & quia favorabilis, comprehendebat beneficia simultaneæ collationis faciendâ à Capitulo unâ cum Episcopo, addebque Capitulum ex beneficio Episcopi uti poterat alternativâ) id tamen hodie non procedit. Ita ut nequidem in illo casu alternativæ suffragetur Episcopo, quia alternativæ restringitur per illa regulæ verba: *ad liberam ipsorum duntaxat, non autem aliorum cum iis dispositionem*: ad beneficia spectantia ad liberam solum Episcoporum collationem. Garc. *loc. cit. num. 473.* Lott. *l. 2. q. 49. num. 120.* Quid autem sit, dum menses isti 6. alternativæ ex concordia divisi sunt inter Episcopum & Capitulum, an Capitulum in Turno suo uti possit alternativâ, vide de hoc dicenda paulò post, ubi, ad quæ beneficia se extendat alternativæ. Vide etiam interea Garc. *num. 472. 707. & seq.* Lott. *l. 2. q. 21.* Castrop. *p. 23. §. 2.*

Questio 571. Quanam sit mens & ratio hujus regulæ quoad concessionem alternativæ?

1. **R**espondeo primò: huic quæstioni satisfieri passim putatur dicendo, Papam non intendisse